

інтересам суспільства.

Відповідальним ставленням та підтримкою балансу в природних екосистемах та їх збереженням характеризується ведення сільськогосподарського господарства органічним методом, що повністю виключає використання синтетичних хімікатів, використовує мінімальну обробку ґрунту та охоплює різні сфери: рослинництво, овочівництво, садівництво, тваринництво, птахівництво, тощо. Повільний розвиток органічного виробництва в нашій країні спричинений все ще незавершеністю створення законодавчої та нормативно - правової бази, яка б чітко окреслила державну політику у сфері органічного виробництва, створила умови для законодавчого визнання та захисту органічних продуктів, формування національної системи сертифікації, затвердження правил, стандартів і чіткої, ефективної системи державної підтримки та стимулювання розвитку органічного виробництва.

Список використаних джерел:

1. Фраєр О. В. Концептуальні засади сталого розвитку та їх реалізація у сільському господарстві в сучасних умовах. Український соціум. 2018. (65): С. 96–106.

2. Регіональна доповідь про стан навколишнього природного середовища в Запорізькій області у 2017 році. Департамент екології та природних ресурсів Запорізької обласної державної адміністрації, 2018. 301 с. URL: <https://menr.gov.ua> (дата звернення 11.11.2019).

3. Довкілля Запорізької області у 2018 році. Статистичний збірник. Державна служба статистики України. Головне управління статистики у Запорізькій області. Запоріжжя, 2019. С. 50-58.

ШУМОВЕ ЗАБРУДНЕННЯ В МІСТІ МЕЛІТОПОЛІ (2017-2018 РР.)

Кошелєв Олександр Іванович

*д.б.н., проф., професор кафедри екологічної безпеки
та раціонального природокористування*

*Мелітопольського державного педагогічного університету імені Богдана
Хмельницького*

Кучеренко Юлія Олександрівна

м. н. с. Приазовського національного природного парку

Кошелєв Василь Олександрович

*к.б.н., доц., кафедри екологічної безпеки та раціонального природокористування,
Мелітопольського державного педагогічного університету імені Богдана
Хмельницького*

Шумове забруднення довкілля є актуальною проблемою сьогодення. Шум - одна з форм фізичного (хвильового) забруднення навколишнього середовища. Під шумом розуміють усі неприємні та небажані звуки чи їхню сукупність, які заважають нормально працювати, сприймати інформаційні звукові сигнали, відпочивати. Розрізняють шум постійний, непостійний, коливний, переривчастий, імпульсний. Загалом шум - це хаотичне нагромадження звуків різної частоти, сили, висоти,

тривалості, які виходять за межі звукового комфорту [1,2]. Наводяться результати вивчення шумового забруднення в м. Мелітополі в 2017-2018 рр. Місто Мелітополь - великий та багатогалузевий промисловий центр, розташований на правому березі колись судноплавної річки Молочної. Загальна площа міста – 52 км², в т.ч. зелених насаджень 2,2 тис. га. Населення - 154 тис. чоловік [3]. Заміри рівня шуму проводилися з використанням стандартного портативного шумоміру на 10 стаціонарних і 20 одноразових майданчиках в різних частинах міста з урахуванням його інфраструктури і різного ступеня антропогенного навантаження.

Головною вимогою до спектру ключових ділянок є рівномірність розміщення, охоплення всіх функціональних зон і можливість паралельного виміру шуму біля його джерела і за «звуковим екраном» (всередині житлового кварталу). Проведення вимірів у вихідні і в робочі дні, та у вранішній час і в середині дня. Частота вимірів - по три на кожній точці в кожен час. Вперше наводяться показники рівня шумового забруднення для промислових зон міста, транспортних артерій, житлових кварталів, зон відпочинку городян. З'ясована сезонна динаміка шумового забруднення. На основі отриманих даних створено карту шумового забруднення, як графічне зображення картини розподілу шуму на території міста (рис. 1.).

Основним джерелом шумового забруднення є автомобільний (дає 60-70 дБ) і залізничний транспорт (85 дБ), дрібні приватні підприємства. Максимальний рівень шумового забруднення припадає на літній час. Обговорюються шляхи зниження рівня шумового забруднення (зміна графіка і обмеження руху автотранспорту, пристрій шумозахисних зелених насаджень, віддаленість спальних мікрорайонів від автомагістралей та ін.). Зелені насадження виконують свою захисну роль тільки при правильному підборі видів, висадці і відповідної площі дерево-чагарникових порід. Зелені насадження, що розташовані між джерелами шуму (транспортні магістралі, електропоїзди і т.д.) і житловими будинками, ділянками для відпочинку та спортивними майданчиками, знижують рівень шуму на 5-10%.

Крони листяних дерев поглинають 26% падаючої на них звукової енергії. Добре розвинені чагарникові і деревні породи з густою кроною на ділянці шириною в 30-40 м можуть знижувати рівні шуму на 17-23 дБ, невеликі сквери і внутрішньоквартальні посадки з рідкісними деревами - на 4-7 дБ. Наявність трав'яного покриття також сприяє зменшенню рівня на 5-7 фонів. В якості захисних перешкод від шуму в місті Мелітополь виступають акустичні екрани і смуги зелених насаджень. Екрани поширені незначно, поблизу ділянок залізничних колій. Деревна і чагарникова, навпаки, займають досить велику територію, виконуючи не тільки шумозахисну функцію, але ще й естетичну і пилепоглинуючу. При видаленні від проїжджої частини до тротуарів або жвавої вулиці рівень шуму становить близько 54-58дБ; в спальних районах 48-55 дБ; ринок в недільний ранок - 65-70дБ. Мінімальний рівень шуму зафіксований в

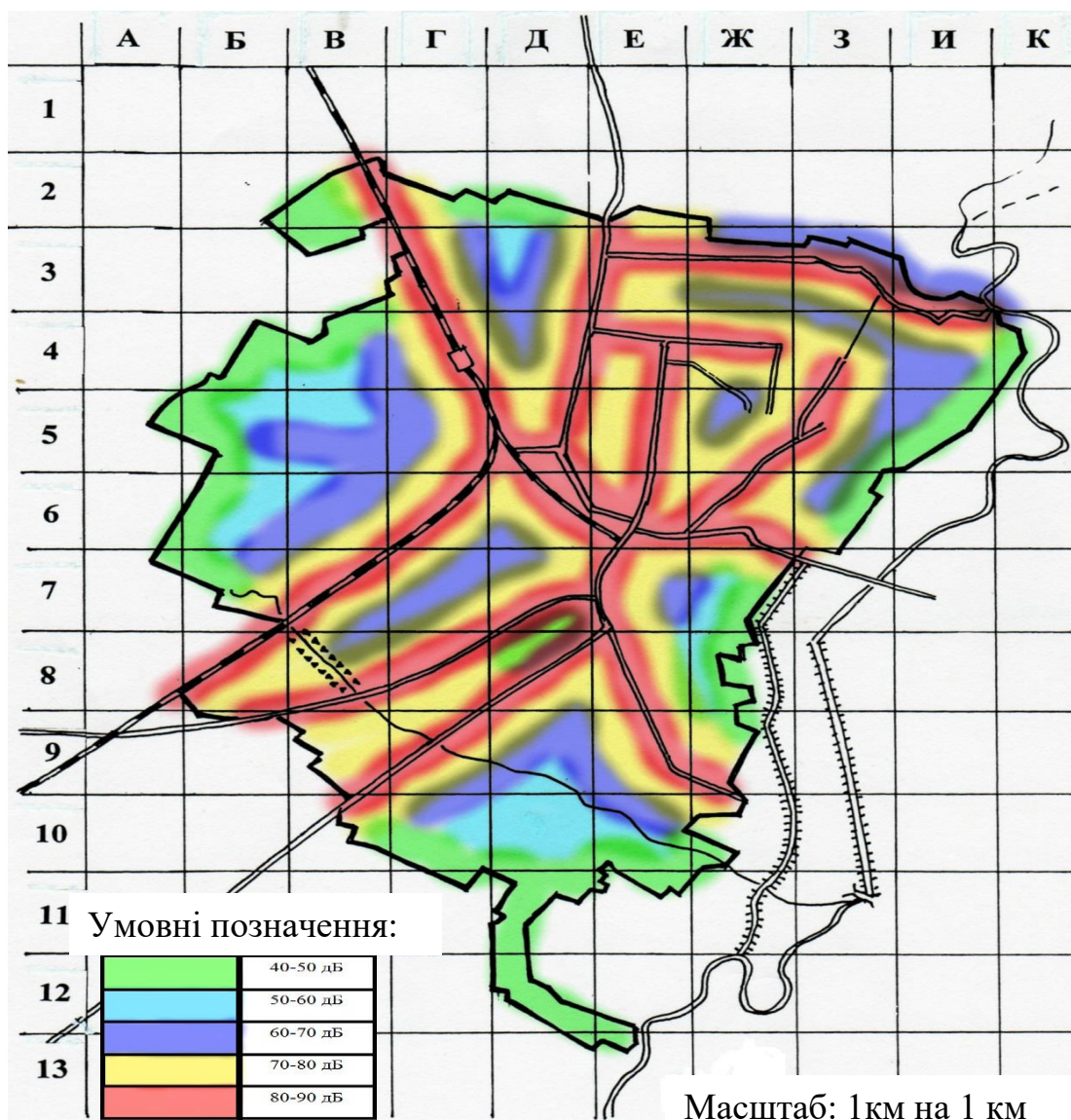

Рис. Карта шумового забруднення м. Мелітополь

парковій зоні, лісопосадці - близько 36-44 дБ. Максимальний рівень шуму, зафіксований на вокзалі від звуку проїжджаючого поїзда - 85 дБ.

Простежується сезонна динаміка шумового забруднення за порами року. Максимальний його рівень відзначається в літній період. Мінімальний рівень взимку пов'язаний зі зменшенням транспортних потоків. Смуги зелених насаджень мають високу ступінь шумозахисту, але застосовуються до певних видів територій. Оскільки необхідно враховувати особливості рельєфу, погодних умов, інтенсивність розташування зелених насаджень і щільність забудови. Найбільш ефективне розташування рослин має наступну структуру: трав'яний покрив, високі дерева і зростаючі між ними чагарники. У такому випадку шум буде поглинатися в більшій мірі. Переважно засаджувати вулиці міських територій тополею, бузком і акацією, що буде відповідати

високий шумоізоляційній здатності і сприятливо впливати на психічний стан людини.

Список використаних джерел:

1. Гордиенко В. А. Физические поля и безопасность жизнедеятельности: электромагнитные, акустические волны, вибрация, шум, радиация, мобильные телефоны: проблемы экологии, здоровья и жизни на Земле. М.: Астрель; АСТ; Профиздат, 2006. 316 с.

2. Дідковський В.С., Маркелов П.О. Шум і вібрація. К.: Вища школа, 1995. 263 с.

СУЧАСНИЙ СТАН І ОРНІТОЛОГІЧНА ЦІННІСТЬ ПАРКА ФІЛІБЕРА В МІСТІ МЕЛІТОПОЛЬ

Кошелєв Василь Олександрович

*к.б.н., доц., доцент кафедри екологічної безпеки та раціонального
природокористування*

*Мелітопольського державного педагогічного університету імені Богдана
Хмельницького*

Науменко Ігор Геннадійович

студент спеціальності «Екологія»

*Мелітопольського державного педагогічного університету імені Богдана
Хмельницького*

Серед парків міста Мелітополь особливе місце займає парк Філібера, розташований у північно-східній частині міста, його площа близько 5 га. Цей парк названо на честь відомого садівника-підприємця А.В. Філібера, колишній маєток якого і зараз стоїть серед парку. Поруч з парком розташовані плодові сади та перше відділення Мелітопольської дослідної станції зрошувального садівництва. На території парку знаходиться старовинна будівля, в якій в радянські часи був музей інституту садівництва, з часом, поруч з ним було збудовано сучасну двоповерхову будівлю готелю, а згодом відкрито готельно-ресторанний комплекс "Дача Філібера", який був улюбленим місцем відпочинку гостей та жителів міста. У 2012 році комплекс було закрито, а будівлі поступово почали руйнувати маргінальні особи та підлітки, за декілька років перетворивши історичну пам'ятку на півзруйновану будівлю зі смітником навколо.

Парк представляє велику дендрологічну цінність, з 1984 року відноситься до природно заповідного фонду України як Пам'ятка садово-паркового мистецтва місцевого значення «Інституту зрошувального садівництва». Деревні насадження парку складаються переважно із інтродуцентів, це: робінія звичайна (*Robinia pseudoacacia*), гледича колюча (*Gleditsia triacanth*), каркас західний (*Celtis occidentalis*), в'яз дрібнолистий (*Ulmus parvifolia*), дуб черешатий (*Quercus robur*), гірकोкаштан звичайний (*Aesculus hippocastanum*), клен ясенелистий (*Acer negundo*), тополі (*Populus sp.*), сосна кримська (*Pinus longifolia*), ялівець віргінський (*Juniperus virginiana L.*) та інші [1]. В наш час у парку